

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 972/2023
24.04.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Тијана Лилић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва „S&W Drilling Mine Services“ д.о.о. у ликвидацији, Пирот, чији је пуномоћник Бојан Јонових, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2513/22 од 02.12.2022. године, у седници одржаној 24.04.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2513/22 од 02.12.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 393/21 од 12.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу због незаконитог престанка радног односа на име изгубљене зараде исплати за период од децембра 2018. године до септембра 2019. године појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате и да за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима у појединачно одређеним месечним износима, све ближе наведено у том ставу изреке, као и да тужиоцу изврши обрачун и уплату пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање за период од 13.12.2018. до 04.09.2019. године и исте уплати према стопи која важи на дан уплате, при чему основица за уплату доприноса је висина исплаћене зараде у спорном периоду. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа исплати укупно 647.400,06 динара, обрачунат у висини од 18 бруто зарада, као и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 256.144,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж1 2513/22 од 02.12.2022. године, укинуо пресуду Основног суда у Пироту П1 393/21 од 12.03.2022. године и пресудио тако што је одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име изгубљене зараде због незаконитог престанка радног односа на име изгубљене зараде исплати за период од децембра 2018. године до септембра 2019. године појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате и да за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима у појединачно одређеним месечним износима, све ближе наведено у том

ставу изреке, као и да тужиоцу изврши обрачун и уплату пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање за период од 13.12.2018. до 04.09.2019. године и исте уплати према стопи која важи на дан уплате, при чему основица за уплату доприноса је висина исплаћене зараде у спорном периоду и одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа исплати укупан износ од 647.400,06 динара, што је укупно 18 бруто зарада (став први, други и трећи изреке). Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 154.814,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, одбио је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

Према чињеничном стању утврђеном након одржане расправе пред другостепеним судом, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време почев од 15.03.2011. године. Решењем туженог од 12.12.2018. године, тужиоцу је отказан уговор о раду. Правноснажном пресудом од 04.09.2019. године ово решење је поништено као незаконито. Тужилац се није вратио на рад код туженог. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина штете коју је тужилац претрпео на име изгубљене зараде за период од децембра 2018. године до септембра 2019. године и обрачунати су доприноси за обавезно социјално осигурање на те износе, као и накнада штете уместо враћања на рад у висини 18 бруто зарада. Одлуком од 09.07.2020. године, покренут је поступак ликвидације над туженим, дан након подношења тужбе у овој правној ствари.

Другостепени суд је, полазећи од тога да је 09.07.2020. године донета одлука о покретању поступка ликвидације над туженим, којом одлуком су позвани повериоци да пријаве своја потраживања према туженом друштву, најкасније од 90 дана од дана објављивања огласа о покретању поступка ликвидације на интернет страници Регистра привредних субјеката, уз упозорење да ће потраживање бити преклудирано ако се не пријави најкасније у року од 30 дана од последњег дана објављивања огласа о ликвидацији, те да је оглас објављен 15.07.2020. године са датумом истека 13.10.2020. године, закључио да се ради о спору насталом поводом поступка ликвидације покренутих над туженим, те да је од значаја чињеница да ли је тужилац пријавио своје потраживање у смислу члана 534. став 4. Закона о привредним друштвима. На тужиоцу је био терет доказивања те чињенице али он, на расправи пред другостепеним судом, није предложио доказ на ту околност, па је применом чл. 228. и 231. у вези са чланом 3. ЗПП, другостепени суд одлучио одбијањем тужбеног захтева.

Основано се у ревизији указује да је другостепена пресуда захваћена битном повредом из члана 374. став 1. ЗПП учињеном пред другостепеним судом у вези са чл. 383. и 230. ЗПП.

Другостепени суд своју одлуку заснива искључиво на чињеници да је над туженим покренут поступак ликвидације, те да тужилац у смислу члана 231. ЗПП није пружио доказе да је пријавио своје потраживање из овог поступка.

Одредбом члана 231. ЗПП прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања (став 1); странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано (став 2); странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано (став 3). Одредбом члана 313. ЗПП прописано је да ће суд постављањем питања да се стара да се у току расправе пруже потребна објашњења, да би се утврдиле чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева (члан 7. став 2). Дакле, у смислу цитираних одредби терет доказивања правно релевантних чињеница у парници примарно је на странкама, али насупрот томе стоји дужност суда да се разјасне и допуне чињенични наводи странака у вези са правно релевантним чињеницама. Да би се правило о терету доказивања могло применити, суд је дужан да примени начело расправности.

У конкретном случају, другостепени суд није могао применити правило о терету доказивања и одбити тужбени захтев тужиоца, применом одредаба Закона о привредним друштвима везаним за обавезу пријављивања потраживања и наставак овог поступка, будући да правно релевантну чињеницу - да ли је тужени у поступку ликвидације пријавио своје потраживање, није претходно разјаснио и није пружио могућност странакама да се о томе на расправи изјасне, пре свега тужиоцу, на шта он основано указује у ревизији.

Стога се правилно наводима ревизије указује на неправилну примену правила о терету доказивања.

Како је због учињених битних повреда одредаба парничног поступка побијана другостепена пресуда правилна, Врховни суд је нашао да пресуду треба укинути и вратити другостепеном суду на поновни поступак.

У поновном поступку, суд ће имати у виду примедбе из овог решења, те ће правилно утврдити чињенично стање, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

Из изнетих разлога, применом члана 415. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић